

עמ"ת 14655/08/14 - אשרף אבו גליון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 14655-08-14 אבו גליון(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כב' השופט סארי ג'יוסי
אשרף אבו גליון (עציר)
עורר
נגד
משיבה
מדינת ישראל

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ע' רוזינס) מיום 5/8/14 במ"ת 3305/14 לפיה נעצר העורר עד לעריכת תסקיר שירות המבחן ועד לדיון שנקבע לפני בית משפט קמא ליום 2/9/14 כאשר התסקיר יוגש לא יאוחר מיום לפני.

2. העורר, העומד לדין לפני בית משפט קמא, מואשם כי ביצע עבירות של איומים, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, היזק לרכוש במזיד, הטרדה מינית כנגד שוטרים והפרעה לשוטר.

על פי כתב האישום, ביום 31/7/14 סמוך לשעה 03:00 קפץ העורר, לפתע, על מכסה המנוע של מונית והחל צועק ומשתולל כאשר במונית נסעו המתלונן - נהג המונית ושני נוסעים נוספים. העורר החל לצעוק ולהשתולל ואיים על נהג המונית בכך שאמר לו: "אתה יהודי מסריח אני אשחט אותך". העורר שבר את מגבי המונית וכאשר הגיעו שוטרים למקום ביקשו מהעורר מספר פעמים לרדת ממכסה המנוע, העורר לא שעה לבקשותיהם ואף איים עליהם, אמר לאחד מהם כי "אזיין אותך", המשיך ותקף את אחד השוטרים בכך שדפק באמצעות ידו על חזהו של השוטר, היכה בעורפו של שוטר אחר באמצעות ידו וניסה להימלט מן המקום. בהמשך, משנתפס, החל להשתולל ולהתנגד למעצרו, ניסה למנוע את סגירת דלת המונית, איים להתאבד ולשרוף את עצמו וכן ניסה לשרוף את שטיח הגומי של תחתית הניידת באמצעות מצית. בהמשך ירק לעבר שוטר שלישי ופגע בו, הטריד מינית שוטרת כשפנה אליה בביטויים חמורים, הכל כמפורט בכתב האישום.

3. לאחר עיון בחומר הראיות ושמיעת טיעוני הצדדים, קבע בית משפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה

במידה המקימה סיכוי סביר להרשעתו של העורר בכל העבירות המיוחסות לו, כאשר במקביל הסנגור אינו מכחיש קיומן של אלה.

4. בית משפט קמא התייחס לשלל הטענות שהעלה הסנגור ודחה אותן אחת לאחת. כך נדחתה הטענה כי לא מתקיימות ראיות לכאורה באשר לעבירת האיומים כלפי נהג המונית. בית משפט קמא דחה את טענת הסנגור לפיה לא הובהרה יכולתו של נהג המונית לשמוע היטב את דברי העורר, מכיוון שלא היה ברור אם חלון המונית היה פתוח או סגור, וכן כי לא נחקרו שני הנוסעים שהיו במונית, כאשר בית משפט קמא מפנה לעדותו של נהג המונית שהעיד במפורש כי שמע את דברי העורר ומסר את המילים המדויקות שאמר לו. על כך הוסיף בית משפט קמא כי נהג המונית מסר כי העורר השמיע באזניו איומים נוספים שאמנם לא הופיעו בכתב האישום, לפיהם: "אני מהחמאס, יהודי מסריח, אני אשחט אותך, יא בן זונה, יא מזדיין".

כן דחה את הטענה כי העורר היה נתון תחת השפעת חומרים משכרים משלא הובאו ראיות התומכות בטענה זו.

סיכומו של דבר בהקשר זה, הרי שבית משפט קמא ציין ובצדק רב כי הודעתו של נהג המונית מהווה ראיה לכאורה, ושאלת מהימנותה בין אם מחמת מהימנות אישית ובין אם מחמת חוסר אפשרות לשמוע היטב את המילים המדויקות, אינה נבחנת בשלב זה של ההליכים.

בהתייחסו לטענה בעניין היסוד הנפשי הנדרש לעבירות איומים, הרי שכפי שצינתי בית משפט קמא ציין כי לא מצא ראיה בחומר החקירה לפיה העורר היה נתון תחת השפעת סמים או אלכוהול.

אכן, עיון בחומר הראיות מאשש קביעה זו של בית משפט קמא אשר אף הוסיף כי נסיבות ביצוע העבירה, כמו גם תוכן האיומים מצביעים בהחלט על כוונה להפחיד, לכל הפחות.

סיכומו של דבר, בית משפט קמא קבע כי מתקיימות ראיות לכאורה לגבי כל העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום, ותמים דעים אני עם קביעות אלה ועל כן דוחה טענות העורר, ככל שהן מופנות כנגדן.

5. בית משפט קמא הוסיף ובחן קיומה של עילת מעצר תוך שהוא מתמודד עם טענת העורר לפיה העובדה שהפרקליטות החליטה להעביר את התיק לטיפול של יחידת התביעות במשטרה, מלמדת ובמצוות סעיף 60(ד) לחוק סדר הדין הפלילי, ותוספת ראשונה א חלק ג' ס"ק (4) כי העבירות המתייחסות לשוטרים הינן עבירות ללא חומרה יתרה, אינן מרכזיות או עיקריות. משום כך סבור העורר כי בנסיבות דנן המעשים המיוחסים לו אינם מקימים בהחלט מסוכנות בכלל, ובוודאי לא ברף גבוה.

על טענה זו חזר העורר במסגרת טענותיו בכתב הערר ובטיעוניו בדיון מהיום.

6. אכן, כתב האישום הוגש על ידי יחידת התביעות של המשטרה להבדיל מהפרקליטות. עובדה זו כשלעצמה אינה שוללת עילת המסוכנות ככל שזו נלמדת מנסיבותיו המסוימות של המקרה, ובדין קבע בית משפט קמא כי את עילת המסוכנות יש לבחון במנותק מזהות מגיש כתב האישום - הפרקליטות או יחידת התביעות של המשטרה.

לא זהות מגיש כתב האישום היא שמכתיבה את שאלת המסוכנות, קיומה או העדרה, וקבלת טענות העורר כמוה כשלילת מסוכנות בשל עבירות של תקיפת שוטרים כשכתב האישום כולל אישומים שונים (לרבות בגין תקיפת שוטרים), והוא מוגש על ידי יחידת התביעות של המשטרה.

7. ועתה לנסיבות המקרה המסוימות ובחינת קיומה של עילת מסוכנות. העורר טוען לחלופין כי גם בחינה של נסיבות העניין מלמדת על העדר מסוכנות, כאשר הוא סבור כי בית משפט קמא שגה בכך שזקף לחובת העורר אמירות שיוחסו לו המופיעות בחומר החקירה, אך לא נכללו בכתב האישום ואשר לכאורה נותנות לאירוע גוון לאומני. עוד מוסיף העורר וטוען כי שגה בית משפט קמא משהשתית את החלטתו על חזקת מסוכנות סטטוטורית שאינה קיימת בגין ביצוע עבירה של תקיפת שוטרים. מה עוד שהתקיפה המיוחסת לו הייתה קלה ביותר ולשוטרים לא נגרמו חבלות כלשהן. עוד הפנה העורר לטענותיו בעניין החולשה שנתגלתה בראיות לכאורה. אין בידי לקבל טענותיו אלה של העורר.

8. עיינתי בחומר החקירה ומצאתי כי מעשיו של המשיב אכן מקימים כפי קביעת בית משפט קמא מסוכנות ברף גבוה. אמנם מסוכנות זו נלמדת מנסיבותיו הספציפיות של המקרה, וכשם שציין בית משפט קמא התנהגותו של העורר הייתה פרועה מאוד, משוללת רסן, מעליבה ומפחידה, היא כללה היזק לרכוש, איומים, תקיפה, השתוללות, והתנהגות אלימה כלפי השוטרים ועוד. אמנם, אין כל חזקה בדין בדבר מסוכנות בגין ביצוע עבירה של תקיפת שוטרים, ובהקשר זה אכן טעה בית משפט קמא כשציין קיומה של חזקה סטטוטורית כזו. ברם, בד בבד בית משפט קמא ביסס קביעתו זו לא רק על אותה חזקה שאינה קיימת אלא בראש ובראשונה על נסיבות המקרה וחומר החקירה שהונח לפניו.

יתרה מכך, כבר נקבע בעבר כי פגיעה בשוטר אינה מהווה אך פגיעה באדם כפרט, אלא פגיעה בניציג החוק המשרת בהגנה את החברה כולה. בהתאם נקבע כי פגיעה בשוטר מהווה פגיעה בכלי ההגנה של החברה שומרת החוק ומגלמת סיכון לביטחוננו של כלל הציבור (ראה ב"ש (חי') 1700/05 **מדינת ישראל נ' אילי בן ג'ריס ג'רג'ורה**) (14/6/05).

כמו כן, כבר נקבע כי עבירות רכושיות שאינן עבירות היוצרות מסוכנות סטטוטורית אף הן לא חסינות ממעצר עד תום ההליכים, שכן הן עשויות לטמון בחובן מסוכנות, ועל כן יש לבחון את מכלול הנסיבות כדי לקבוע אם נתקיימה עילת מעצר כזו שעה שהמסוכנות נלמדת מאופי העבירות ומאופן ביצוען

שפעמים יכולות ללמד על דפוס עברייני מובהק ועל העדר מורא מהחוק. (בש"פ 2911/08 רמי שוקרון נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 10/4/2008)).

אם כך הוא הדבר לגבי עבירות רכוש, הרי שקל וחומר לגבי עבירות של תקיפת שוטרים.

למען שלמות התמונה יצוין כי בשוקלו זאת בית משפט קמא ראה לנגד עיניו את עברו של העורר אשר ריצה עונשי מאסר בפועל בגין עבירות דומות, ולתקופות ממושכות כאשר תלויים ועומדים כנגדו שני מאסרים על תנאי, לתקופה של שישה חודשים וארבעה חודשים, שהם ברי הפעלה בגין ביצוע העבירות המיוחסות לו זה עתה.

9. משבאנו לכאן, אתייחס לטענה המרכזית שהעלה העורר במסגרת הערר וגם בטעונו לפני. לטענת העורר שגה בית משפט קמא משלא בחן את חלופת המעצר שהציע העורר, לא קבע את הבקשה להמשך דיון למחרת היום לשם שמיעת המשמורנים, ותחת זאת הורה על הזמנת תסקיר מעצר. העורר טוען כי בית משפט קמא סבר כי יש מקום לבחון חלופת מעצר משהזמין תסקיר מעצר. משכך, סבור העורר כי על בית משפט קמא היה לבחון את חלופת המעצר המוצעת ולהתרשם מהמפקחים באופן בלתי אמצעי וכי אם היה עושה כן היה נוכח לגלות כי מדובר בחלופה ראויה ורצינית, שיש בכוחה להפחית את מסוכנותו של העורר. גם טענה זו דינה דחייה כקודמותיה.

אמנם, בית משפט קמא לא שמע ולא ביקש להתרשם מהמשמורנים ולא בחן את חלופת המעצר המוצעת לגופה. יחד עם זאת מהחלטת בית משפט קמא למדים כי כל חלופת מעצר שתוצע ניתן לבחנה אך לאחר קבלת תסקיר מעצר. וכל כך מדוע? בית משפט קמא סבר, ובצדק, כי תסקיר כזה ישפוך אור לגבי התאמתו האישית של העורר לחלופת מעצר, הסיכון להישנות מקרים דומים בעתיד, יכולתו של העורר לשמור על תנאי השחרור וכן התאמת החלופה עצמה והמפקחים המוצעים בהתחשב במאפייני האישיות המיוחדים של העורר.

במילים אחרות, בית משפט קמא סבר כי שחרור לחלופת מעצר יש לשקול אך ורק לאחר קבלת תסקיר כזה, וכל חלופה שתוצע צריכה להיבחן לאורו.

לא מצאתי כי בכך שגה בית משפט קמא, וכי בנסיבות דנן היה עליו לפעול אחרת.

כבר נפסק כי שחרורו של נאשם לחלופת מעצר מבוססת על היכולת ליתן אמון בנאשם (ראה בש"פ 1352/07 פאחל נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 22/2/07), וכן בש"פ 2911/08 שלעיל).

במקרה דנן, לאור נסיבות עברו הפלילי העשיר של העורר שכלל עבירות דומות, מאסרים על תנאי ברי הפעלה התלויים ועומדים כנגדו בגין ביצוע העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום, כאשר כל אלה לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות. אכן, יש לבחון התאמתו האישית של העורר לאפשרות של חלופה, הסיכון להישנות מקרים דומים בעתיד, יכולתו של העורר לשמור על תנאי שחרור וכן התאמת החלופה והמפקחים המוצעים, כל זאת באמצעות תסקיר כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא.

במקרה דנן, משבית משפט קמא לא היה יכול ליתן, בשלב זה, אמון בעורר על מנת לשחררו לחלופת מעצר, אף לא היה מקום לדחות את הדיון כבקשת ב"כ העורר לשם שמיעת המשמורנים בטרם קבלת תסקיר.

על כל אלה אוסיף כי בהתאם לסעיף 21א לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, מדובר בסמכות שבשיקול דעת של בית משפט הדין בבקשות מעין אלה, ולא מצאתי כי במקרה דנן שגה בית משפט קמא בהיזקקו לתסקיר כזה, וזאת אף בשים לב לפסק דינו של כב' השופט עמית בבש"פ 478/12 אל אעסם נ' מדינת ישראל אליו הפנה ב"כ העורר.

לאור כל האמור הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ז אב תשע"ד, 13 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.